

Hiedanrannan kehitysohjelma OHJELMASUUNNITELMA

Versio 1.3.2023

TAMPEREEN KAUPUNKI

Versiohistoria

	Tehnyt	Tarkastanut	Pvm	Muutoksen lyhyt kuvaus
0.9	R. Väliharju		23.5.2016	luonnoksen päivitys
0.95	R. Väliharju		6.9.2016	tarkennettu älykkyyks & kestävyys
1.0	R. Väliharju		15.9.2016	tarkennuksia tavoitteisiin ja kaupunkisuunnittelun toteuttamiseen
1.1	R. Väliharju K. Toivonen		9.4.2017	päivitetty versio KHSUKO käsittelyyn, ohjelma-alueen laajennus, suunnittelun jatkaminen ideasuunnittelukilpailun ratkaisun pohjalta
	R. Väliharju L. Karppi E. Seppänen K. Toivonen		16.4.2018	kaupunkistrategian tarkistukset, vision tarkennettu kuvaus, osituksen päivitys, tekstikorjauksia
	J. Kaivonen		24.4.2018	sivulle 9 mittaaminen
1.2	S. Holm R. Väliharju		31.3.2019	Hyötytavoitteiden lisäys sekä tekstin tiivistäminen ja luettavuuden parantaminen
	R. Väliharju		13.4.2019	Etenemissuunnitelman päivitys, hyötytavoitteiden tarkistaminen, väliaikainen Hiedanrata -> muuntautuva Hiedanranta
	R. Väliharju		10.6.2019	Hiedanrannan yhtiöjärjestelyjen vaatimat muutokset
	R. Väliharju		26.8.2019	Hiedanrannan hyötytavoitteiden ja yhtiöjärjestelyjen täsmennykset
	M. Mertanen		7.11.2019	Kulttuuripalveluiden lisäykset sekä taide- ja yhteisöllisyys-ohjelma
	J. Kaivonen R. Väliharju		14.11.2019	Täsmennyksiä tekstiin ja uudistettu etenemissuunnitelma
	R. Väliharju		1.12.2019	Maanomistusallianssi sekä vanhan rakennuskannan merkitys ja uudiskäyttö
1.3	J. Kaivonen		6.4.2021	Ohjelmasuunnitelma päivitetty vastaamaan yhtiömalliin liittyviä muutoksia
	J. Kaivonen		1.3.2023	Ohjelmasuunnitelma päivitetty valtuustokaudelle 2021 - 2025, tiedoksi KH 27.3.2023

Kannen kuva: Arkkitehtitoimisto NOAN, Jolma Arkkitehdit, Mandaworks, Schauman & Nordgren Architects, Tupa architecture.

SISÄLLYSLUETTELO

1	Ohjelman yleiskuvaus, tausta ja tarve	4
1.1	Ohjelman lyhyt kuvaus	4
1.2	Ohjelman tausta ja strategiset lähtökohdat	4
1.3	Perustelut ohjelman ja ohjelmajohtamisen tarpeelle	5
2	Nykytila ja visio ohjelman kohdealueella	6
2.1	Nykytila ohjelman kohdealueella	6
2.2	Visio tulevasta tilasta ohjelman kohdealueella	8
3	Ohjelman sidosryhmät	11
3.1	Keskeiset sidosryhmät	11
4	Ohjelman hyötytavoitteet ja vaikutukset sekä niihin liittyvät mittarit	13
5	Ohjelman tuotokset ja laajuus	14
5.1	Ohjelman osa-alueet / tuotokset ja niiden hyödyntäminen	14
5.2	Rajaukset ja yhteydet muuhun toimintaan	15
5.3	Oletukset	16
5.4	Riippuvuudet ohjelman sisällä	16
6	Ohjelman etenemissuunnitelma ja tarvittavat resurssit	17
7	Kustannukset ja rahoitus	18
8	Ohjelman organisaatio ja vastuut	19
8.1	Ohjelma kaupungin organisaatiossa	19
8.2	Ohjelman omistaja	19
8.3	Ohjelman ohjausryhmä	19
8.4	Ohjelmajohtaja	19
8.5	Ohjelmatoimisto	19
8.6	Ohjelman projektien organisaatio	19
8.7	Ohjelmaan liittyvät muut kokous- ja yhteistyökäytännöt	20
9	Viestintä	21
10	Riskit	22
11	Ohjelmajohtamisen käytännöt	23
11.1	Raportointi ja ohjaus	23
11.2	Muutosten hallinta	23
11.3	Laadunvarmistus	23
12	Muutoksen johtaminen ja hyötyjen varmistaminen	23
13	Ohjelman ulkoiset riippuvuudet ja yhteydet	24
	Liite 1 Hiedanrannan kehitysohjelman valtuustokauden tavoitteet	25
	Liite 2 Hiedanrannan kehitysohjelman valtuustokauden toimenpiteet	26
	Liite 3 Hiedanrannan kehitysohjelman valtuustokauden mittarit	27
	Liite 4 Talousarvioesityksen toiminnan painopisteet 2023	28

1 OHJELMAN YLEISKUVAUS, TAUSTA JA TARVE

1.1 OHJELMAN LYHYT KUVAUS

Tampere haluaa olla vuoteen 2030 mennessä 300 000 asukkaan viihtyisä ja elävä kaupunki, Suomen toinen metropoli. Tampereen vahvuus on sujuva arki elämysten keskellä. Uusi Hiedanrannan kaupunginosa on tärkeä osa kaupungin tasapainoista kasvua.

Tampereen kaupungin kasvun painopiste on sijainnut eteläisissä ja itäisissä kaupungin osissa jo pidemmän aikaa. Kaupunki osti vuonna 2014 Lielahden vanhan selluloosatehdasalueen ja yksi keskeinen syy Lielahden tehdasalueen oston oli kaupungin kasvun tasapainottaminen mahdollistamalla mittavaa kasvua myös kaupungin länsiosissa.

Alueen kehittämistä varten perustettiin Hiedanrannan kehitysohjelma, jonka tehtävänä on johtaa, koordinoita, tukea ja varmistaa, että uusi aluekeskus kehittyy tavoitteiden mukaisesti. Tulevaisuuden älykkään ja kestävän kaupunginosan suunnittelu ja toteutus 25 000 asukkaalle ja jopa 10 000 työpaikalle vaatii kokonaan uudenlaisia ratkaisuja ja toimintamalleja.

Alue sijaitsee jo nyt hyvien liikenneyhteyksien varrella ja raitiotien valmistuessa uuden kaupunginosan joukkoliikenne tulee perustumaan raitiotiehen. Maankäytön muutokset mahdollistavat uuden Näsijärven rannassa kulkevan kevyenliikenteen pääyhteyden toteuttamisen keskustan suuntaan.

Kaupunki luovutti maaomaisuutensa apporttina Hiedanrannan Kehitys Oy:lle vuoden 2020 lopussa. Kehitysyhtiön omistajana kaupunki haluaa olla aktiivisessa roolissa maankäytön muutosalueen toteutuksessa, jotta alueelle asetetut kunnianhimoiset tavoitteet kestävä ja älykästä kaupunkirakentamista toteuttavasta aluekeskuksesta täyttyvät.

Hiedanrannan tavoitteena on sekoittunut kaupunkirakenne, jossa asuminen, työ, vapaa-aika ja palvelut lomittuvat toistensa kanssa. Toteutuksessa tavoitellaan ympäristövaikutuksiltaan nettopositiivista kaupunginosaa: *”Alue tuottaa enemmän kuin kuluttaa”*. Kunnianhimoa alueen kehittämisessä osoittaa halu luoda kansainvälisesti kiinnostava kaupunginosa.

1.2 OHJELMAN TAUSTA JA STRATEGISET LÄHTÖKOHDAT

Tampereen uusi strategia Tekemisen kaupunki hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 15.11.2021. Strategia kuvaa kaupunginvaltuuston tulevaisuuden tahtotilaa ja siihen on tiivistetty linjaukset, joiden mukaan kaupunkia kehitetään tulevina vuosina. Strategia tähtää vuoteen 2030 ja Hiedanrannan tavoitteet edistävät vahvasti kaupunkistrategian kaikkia painopisteitä, jotka ovat:

- Yhdenvertaiset yksilöt
- Tekevät yhteisöt
- Hiilineutraaleja tekoja
- Tulevaisuuden edelläkävijyyttä.

Lisäksi koko kaupungin tasolla on asetettu tavoite, että Tampere on hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Hiedanrannan tavoitteena on olla kestävä ja älykäs kaupunginosa, joka on CO₂-negatiivinen.

1.3 PERUSTELUT OHJELMAN JA OHJELMAJOHTAMISEN TARPEELLE

Tampereen kaupungin ohjelmajohtamisen ohje on otettu käyttöön 2015 ja päivitetty 2019. Ohjelmilla toteutetaan kaupungin strategian tavoitteita. Hiedanrannan kehittämisohjelma hallinnoidaan ja johdetaan tämän ohjeen mukaisesti. Kokonaisuuden johtaminen ohjelmana varmistaa, että

- organisaation eri osissa ei tehdä päällekkäistä työtä
- ohjelmaan kuuluvia projekteja tai tehtäviä ei tehdä osaoptimoiden
- projektit ja tehtävät tehdään oikeassa järjestyksessä ja oikeana ajankohtana kokonaisuus huomioiden
- lopullisten hyötyjen saavuttamiseen vaikuttavat ohjelmatasoiset riskit huomioidaan yksittäisten projektien riskien lisäksi

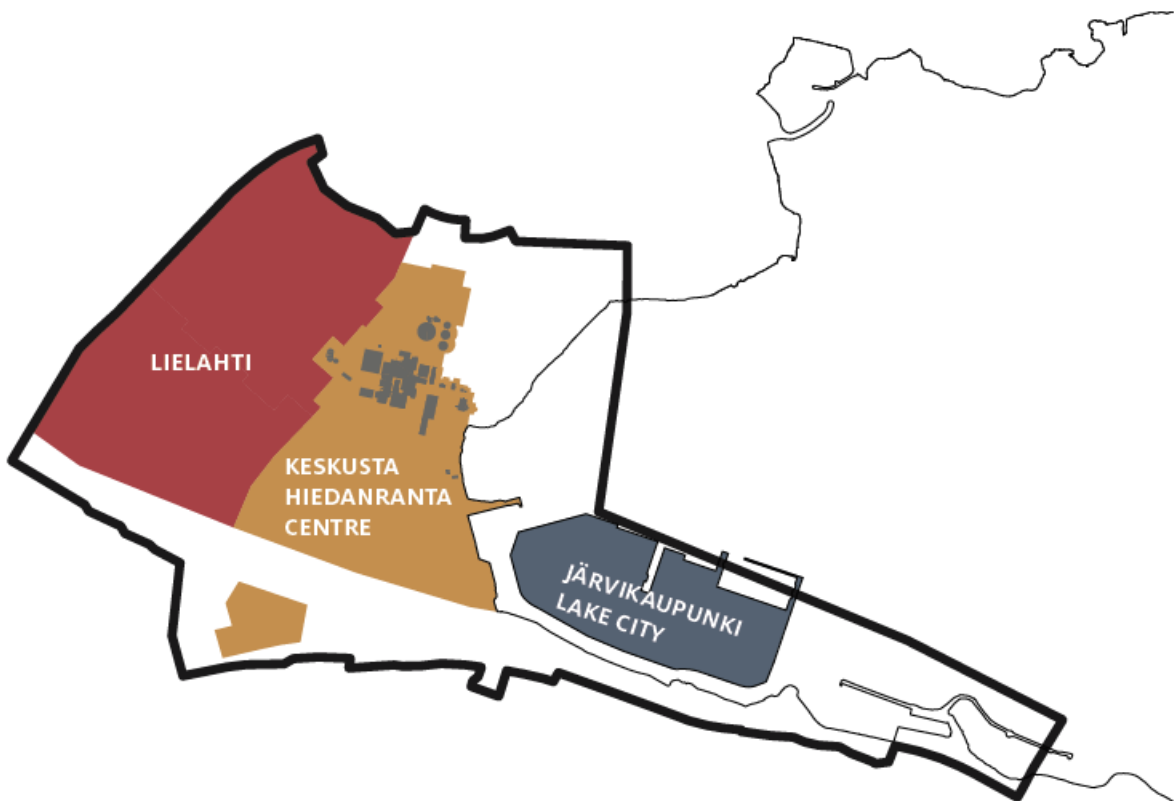
Hiedanrannan kehittämisessä ohjelmajohtamisella tavoitellaan seuraavia hyötyjä:

- Toimintaympäristön muutokset ja siitä aiheutuvat muutostarpeet Hiedanrannan alueen tavoitteisiin voidaan huomioida tehokkaasti ja nopeasti ohjelman edetessä.
- Päätöksenteko alueen kehittämisen edistämiseen saadaan joustavammaksi ja paremmin lopullisia tavoitteita palvelevaksi.
- Kokonaisnäkemys hyötytavoitteiden tasolla ja hyötyjen ohjaaminen varmistaa, että keskeisiä edellytyksiä tai toimenpiteitä hyötyjen saavuttamiseksi ei unohdeta.
- Organisaatiossa hajallaan oleva tieto saadaan hyödynnettyä tehokkaammin.
- Viestintä alueen kehittämisessä meneillään olevista ja tulevista asioista on oikea-aikaista, oikeansisältöistä ja helpompi kohdentaa täsmällisemmin ohjelman sidosryhmille.
- Ohjelmajohtamisella uskotaan saavutettavan myös luottamushenkilöiden sitoutuminen Hiedanrannalle asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen.
- Ohjelmajohtamisella varmistetaan riittävä resursointi ja pystytään aikataulutamaan projektit ja muut tehtävät kokonaisuutta paremmin palveleviksi.
- Ohjelman eri projektien riippuvuudet ja järkevä toteuttamisjärjestys pystytään tunnistamaan paremmin.

2 NYKYTILA JA VISIO OHJELMAN KOHDEALUEELLA

2.1 NYKYTILA OHJELMAN KOHDEALUEELLA

Lielahdi on yksi Tampereen viidestä aluekeskuksesta, liikenteellinen solmukohta ja seudullisesti merkittävä vähittäiskaupan alue. Hiedanranta on Lielahteen saumattomasti liittyvä, entinen Metsä Board Oyj:n tehdasalue, jonka Tampereen kaupunki hankki omistukseensa vuonna 2014. Kauppa käsitti noin 90 hehtaarin laajuisen maa-alueen ja yhteensä noin 1070 hehtaarin suuruiset vesialueet. Ohjelma-alue koostuu Hiedanrannan keskustan ja Lielahden lisäksi vesistötäytöllä järvikaupungiksi toteutettavasta Näsisaaresta. Hiedanrannan yleissuunnitelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 8.6.2020, § 275.

Kuva 1: Yleissuunnitelman mukaiset Hiedanrannan osa-alueet

Tehdasalueella toimivat edelleen DS Smithin aaltopahvitehdas ja Pyrollin kotelotehdas. Tonttialueet, yhteensä noin 14 ha, on vuokrattu yhtiöille pitkäaikaisilla maanvuokrasopimuksilla. Tehdasalueella on runsaasti vanhoja teollisuusrakennuksia sekä kartano ja siihen liittyvät rakennukset. Viereinen Niemenrannan asuinalue rakentuu parhaillaan.

Teollinen toiminta alueella päättyi vuonna 2008 ja rakennukset olivat kylminä ja osin tyhjiällä vuoteen 2014 asti. Rakennukset ovat valtaosin hyvin huonokuntoisia. Kartanon pihaan rakennukset ovat kaupungin omistuksessa. Niistä Jukola on kunnostettu ja myös Suunnittelukonttori vaatii peruskorjauksen. Kartano nykytilassaan mahdollistaa toiminnan rakennuksessa ja tiloja on vuokrattu kuntouttavaan työtoiminnalle ja kulttuuritoiminnoille ja kartanossa toimii myös kahvila. Hiedanrannan kulttuuritoimintaa koordinoi Kaupunkikulttuuriyksikön kulttuurikoordinaattori. Vuokralaiset osallistuvat omalta osaltaan alueen toimintaan ja tapahtumiin.

Hiedanrannan aluekehittämisen yhtiöittämisestä päätettiin kaupunginvaltuustossa 15.4.2019, § 57. Hiedanrannan kehittämisen yhtiömallia muutettiin kaupunginvaltuuston päätöksellä 19.10.2020, § 135. Hiedanrannan kehitettävä maaomaisuus päätettiin luovuttaa apporttiomaisuutena Hiedanrannan Kehitys Oy:lle. Vesialueet sekä suljettu lietekaato-paikka jäivät kaupungin omistukseen. Samalla hyväksyttiin kaupungin ja yhtiön välisen yhteistyösopimuksen periaatteet sekä poikkeamat asunto- ja maapolitiikan keinosta. Apporttiomaisuuden luovutuskirja sekä Hiedanrannan Kehitys Oy:n ja kaupungin välinen yhteistyösopimus allekirjoitettiin 31.12.2020. Yhteistyösopimuksella sopimusosapuolet sopivat yhteistyöstä luovutettujen alueiden kehittämisessä, yhteistyön keskeisistä periaatteista, tavoitteista ja ehdoista, sopijapuolten tehtävistä, yhteisistä toimintatavoista, kustannusjaosta ja muista vastuista sekä alueen vaiheittaisesta toteuttamisesta. Yhtiön tavoitteena on kehittää alue talonrakentamisen mahdollistavaksi valmiiksi kaupunkirakenteeksi.

Valittu ohjelman rakenne ja yhtiöittäminen mahdollistaa tavoitteiden toteutumisen siten, että alue toimii uusien kaupunkirakenteen innovaatioiden ja uuden tyyppisten infrastruktuurin rajapintojen kehitysalustana. Tampereen kaupungin asunto- ja maapolitiikan linjauksista poiketen Hiedanrannan Kehitys Oy osallistuu kehittämänsä maa-alueen yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin rakentamalla alueen julkisen yhdyskuntarakenteen ja luovuttamalla sen yleisten alueiden luovutuksena kaupungille. Poikkeamisen peruste on, että yhtiö oman alueensa kehittämisen edistämiseksi sitoutuu sopimuksella kehittämistoiminnassaan toteuttamaan Hiedanrannan kehitysohjelman tavoitteita.

Yhtiölle luovutettuja tyhjiilleen jääneitä teollisuusrakennuksia on osin vuokrattu eri toimijoiden käyttöön. Vuokralaisten toiminta on osa alueen kehittämistä ja identiteetin luomista. Alueen vuokralaiset edustavat käsi- ja taideteollisuuden, kulttuurin ja taiteen, teknologian, median, kansalaisjärjestöjen ja kiertotalouden toimialoja. Yhtiö kehittää edelleen kiinteistöjä ja hakee alueelle sopivia toimintoja ja toimijoita.

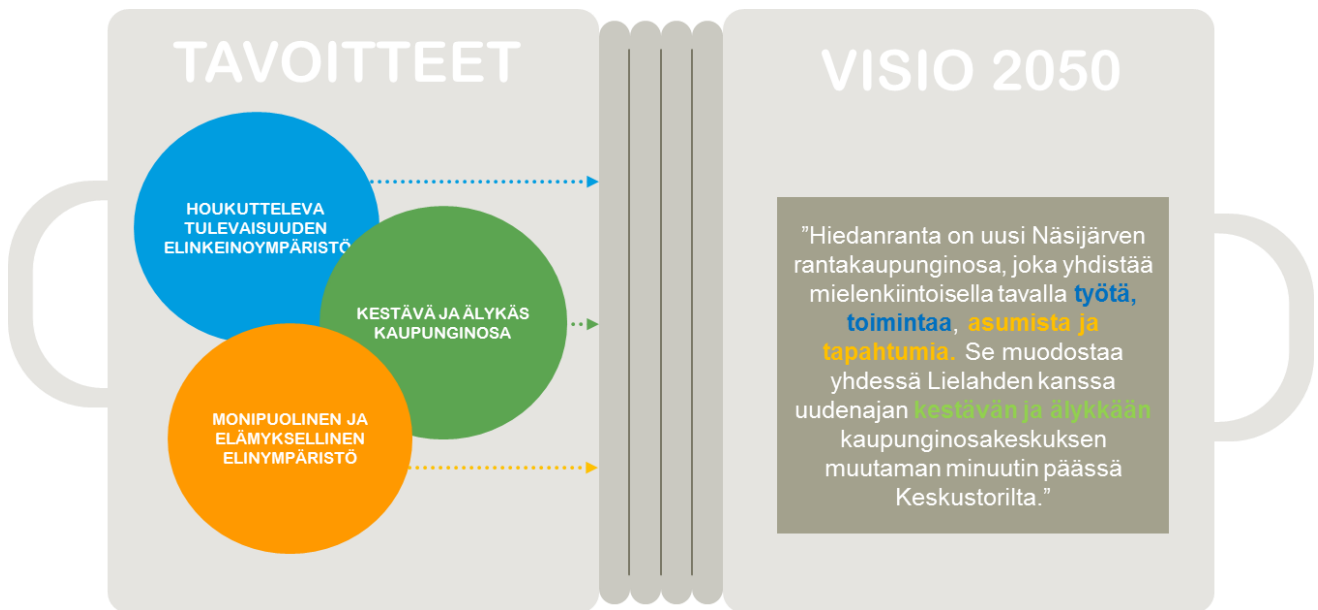
Teollisesta toiminnasta on aiheutunut tehdasalueen maaperän pilaantumista. Alueella on myös paljon tehtaan toimintaan liittynyttä vanhaa teknistä verkostoa maan alla. Vesialueella on entisen selluloosatehtaan jätevesien mukana järven pohjaan kasautunutta nollakuitua ja puunuiton yhteydessä pohjaan uponnutta kuitupuuta. Alueella on myös ympäristölupaehtojen mukaisesti 2000-luvulla suljettu lietekaatoa paikka. Alkuperäisen kiinteistökaupan mukana ympäristövastuut siirtyivät kaupungille. Apporttiomaisuuden luovutuksen yhteydessä luovutettuun kiinteistöomaisuuteen kuuluvia vastuita siirtyi luovutuskirjan mukaisesti yhtiölle. Vesialueet ja suljettu kaatoa paikka jäivät kaupungin omistukseen.

Raitiotien osa 2 sisältää osuuden Pyynikintorilta Lentävänniemeeseen Santalahden, Hiedanrannan ja Niemenrannan alueiden kautta. Osuudella Santalahti-Lentävänniemi rakentaminen on alkanut keväällä 2022. Osuuden tavoitteena olla valmis vuonna 2024 ja raitio- liikenne Lentävänniemeeseen on tarkoitus aloittaa vuoden 2025 alussa. Raitiotien toteutusta edistää Raitiotien kehitysohjelma.

Ohjelma-alueella on parhallaan vireillä neljä asemakaavaa. Asemakaava 8793 koskee tehtaan pohjoispuolen korttelialueita. Kaava 8894 koskee välittömästi tehtaan eteläpuolelle sijoittuvia korttelialueita. Kaava 8893 käsittää Hiedanrannan tehdasalueen ja kartanoympäristön. Asemakaava 8862 käsittelee Enqvistinkadun katualueen muuttamista sekä ensivaiheen liikennejärjestelyjä Hiedanrannan keskustaan ja kaavan rinnalla on vireillä valtion tieverkkoa koskeva tiesuunnitelma. Ohjelmakaudelle on kaavoitusohjelmassa tavoitteena edistää myös asemakaavoja mm. keskusaukion keskustakortteleiden, koulun, Tehdaskartanonkadun sekä Vaitinaron korttelialueiden osalta.

Hiedanranta rajautuu etelässä Vaitinaron liittymäalueeseen. Valtion ja Tampereen kaupunkiseudun välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen 2020-2023 (MAL-sopimus 8.10.2020) kohdassa 14 sovitaan, että Valtio ja Tampere jatkavat eri liikenne- ja muotojen kehittämisen kannalta keskeisen Vaitinaron liittymän (vt 12/ kt 65) suunnittelua vuosina 2022-23 (tiesuunnitelma). Hankkeen toteutuksesta ja sitä koskevista osapuolten rahoitusosuuksista neuvotellaan MAL-sopimuksen päivityksen yhteydessä. Liittymäsuunnittelun on tarkoitus käynnistyä 2023.

2.2 VISIO TULEVASTA TILASTA OHJELMAN KOHDEALUEELLA

Kuva 2: Visio ja tavoitteet

Hiedanrannasta ja uudistuvasta Lielahdesta on tavoitteena toteuttaa kaupunginosa, jossa on 25 000 asukasta ja alueella työskentelee jopa 10 000 henkilöä. Hiedanrannan yleisuunnitelmassa Lielahdenkadun itäpuolelle on sijoitettu 21 000 asukasta sekä toimitiloja alueille, joihin asuminen ei sovellu. Kaupungin osan toteutuminen kestää useita kymmeniä vuosia ja alue tulee olemaan valmis vasta 2050-luvulla. Kaupunginosan kehittämisen tavoitteet tähtäävät siten vielä kaupungin strategiaakin pidemmälle aikajaksolle.

Vision toteuttamiseksi on tunnistettu vuoden 2040 hyötytavoitteisto, joka voidaan ryhmitellä taloudelliseen tavoitteeseen sekä kolmeen laadulliseen tavoitteeseen: *houkutteleva tulevaisuuden elinkeinoympäristö, kestävä ja älykäs kaupunginosa* sekä *monipuolinen ja elämyksellinen elinympäristö*.

Kaupungille kokonaisuudessaan taloudellisesti kannattava

Hiedanranta toteutetaan siten, että se on kaupungille kokonaisuudessaan taloudellisesti kannattava eli yleisten alueiden perinteisen infran sekä niihin liittyvien kestävien ja älykkäiden rakenteiden investointien kokonaiskustannus on pienempi kuin alueen kehittämisen kautta sille muodostuva maaomaisuuden pääoma-arvo. Taloudellinen kestävyys on osa kestävästä kaupunkikehitystä.

Houkutteleva tulevaisuuden elinkeinoympäristö

Hiedanrannasta tulee korkeatasoinen, houkuttelevia ja innovatiivinen työpaikkojen ja asuminen alue. Hiedanranta tarjoaa alueen suunnittelun ja toteutuksen aikana alustan uusille kaupunkikehityksen innovaatioille, ja siellä syntyy uusia liiketoimintamahdollisuuksia kehitykseen osallistuville yrityksille. Tavoitteena on, että osa uusista, kestävästä kaupunkiympäristöstä kehittävästä liiketoiminnoista tulee sijoittumaan pysyvästi alueelle. Hiedanranta tulee olemaan Tampereen kaupunkiseudun läntinen keskus, joka houkuttelee yrityksiä toimivalla infrastruktuurilla, palveluilla ja hyvällä saavutettavuudella. Merkittäviä työpaikkoja synnyttävänä toimintoina tulevat olemaan kauppa ja palvelualat. Myös luovien alojen ja tapahtumien keskittymä tuo alueelle työpaikkoja. Koronaepidemia on nopeuttanut työn murrosta. Työn murros luo tarpeen tehdä Hiedanrannasta alusta uuden muotoiselle työn teolle.

Kestävä ja älykäs kaupunginosa

Hiedanrantaan etsitään konkreettisia ja laajasti hyödynnettävissä olevia kestäviä ratkaisuja, jotka parhaimmillaan ovat hiilinieluisia ja CO₂-päästöt negatiivisia. Kaupunkikehityksen innovaatiot liittyvät esimerkiksi energian tuotannon, jakelun ja käytön älykkäisiin ratkaisuihin, talon- ja infrastruktuurirakentamisen innovaatioihin sekä rakennetun ympäristön resurssitehokkuuteen, yhteiskäyttöisyyteen ja kiertotalouteen. Alueen liikennejärjestelmä perustuu toimivaan katutilaan, älykkäisiin matkaketjuihin, raitiotiehen sekä kevyeen liikenteeseen. Alue ja sen palvelut ovat myös hyvin tavoitettavissa henkilöautolla. Alueella hyödynnetään digitaalisia ratkaisuja, jotka parantavat niin alueen energia- ja päästötavoitteiden saavuttamista, alueen saavutettavuutta kuin kuntalaisten elämänlaatua. Ratkaisut mahdollistavat samalla uudentyyppisten etätyömahdollisuuksien tarjoamisen sekä yhteiskäytön erimuodoissaan.

Monipuolinen ja elämyksellinen elinympäristö

Hiedanrannan yleissuunnittelussa tavoitteena on ollut sekoittunut kaupunkirakenne, jossa asuminen, työ, vapaa-aika ja palvelu lomittuvat toistensa kanssa. Hiedanrannassa täydennetään julkista palveluverkkoa ja koulun ja päiväkodin lisäksi alueelle sijoittuu kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluita sekä sosiaali- ja terveystalouksia. Lielahden aluekeskuksen rooli seudullisesti merkittävänä kaupan alueena halutaan säilyttää ja Hiedanranta edelleen kehitetään modernina kaupan ja palveluiden keskuksena. Hiedanrantaan muodostuu luovien alojen ja tapahtumien keskittymä. Järven täyttämällä lisätään raitiotiehen tukeutuvaa uutta maankäyttöä järven rannassa.

Hiedanrannan elinympäristöön historiallisen kerroksisuuden merkittävyys ja sen vaaliminen sekä vanhan tehdas- ja kartanoalueen uudiskäyttö antavat omintakeisen lähtökohdan alueen suunnittelulle. Tulevilla asukkailla, kaupunkilaisilla ja alueen palveluiden tarjoajilla on aktiivinen rooli alueen kehittämisessä. Hiedanrantaan laaditaan käytännöt julkisille taiteilijoille, tapahtumille ja tehdasalueen kulttuuritiloille sekä niiden rahoitukselle. Alueen asukkaiden ja kehittäjien oma aktiivisuus ja panostus kulttuuriin ei vähennä Tampereen kaupungin panostuksia alueeseen. Kulttuuritoimintaa koordinoidaan ja kehitetään aktiivisesti, jotta alueesta syntyy elävä ja kansainvälisesti kiinnostava asuinalue ja tapahtumapaikka. Aukiot, viheralueet, korttelien yhteistilat ja sisäpihat mahdollistavat palveluiden, lähellä tuotetun kulttuurin ja taiteen nivoutumisen asukkaiden arkeen ekologisesti, yhteisöllisesti ja kestävästi.

<p>Houkutteleva tulevaisuuden elinkeinoympäristö</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Läntisen kaupunkiseudun kaupan, palveluiden ja tapahtuminen keskittymä ▪ Korkeatasoinen, houkutteleva ja innovatiivinen työpaikkojen alue ▪ Alusta uusille kaupunkikehityksen innovaatioille ▪ Synnyttää uusia liiketoimintamahdollisuuksia ▪ Etätönteon tekemistä tukeva palveluympäristö ja uuden etätönnön koti 	<p>Kestävä ja älykäs kaupunginosa</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ CO₂ -negatiivinen ▪ Resurssiviisas toteutus ▪ Liikennejärjestelmä perustuu raitiotiehen, sen liityntäliikenteeseen sekä kävelyn ja pyöräilyyn, mutta alue on myös hyvin tavoitettavissa henkilöautolla ▪ Parantaa kuntalaisten elämänlaatua hyödyntämällä digitaalisia ratkaisuja ▪ Alusta kaupunkikehittämisen innovaatioille 	<p>Monipuolinen ja elämyksellinen elinympäristö</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ alueella 25 000 asukasta ja alueella työskentelee jopa 10 000 henkilöä ▪ Järvi ja viheralueet luovat viihtyisän asuinympäristön ▪ Asukkailla ja yhteisöillä on merkittävä ja aktiivinen rooli alueen palveluiden tarjoajina ja käyttäjinä ▪ Luovien alojen ja tapahtumien keskittymä ▪ Vanhan tehdas- ja kartanoympäristön uudiskäyttö vanhaa ja uutta mielenkiintoisesti yhdistäen
<p>Kaupungille kokonaisuudessaan taloudellisesti kannattava</p>		

Kuva 3: Hiedanrannan kaupunginosan toteuttamisen tavoitteet

3 OHJELMAN SIDOSRYHMÄT

3.1 KESKEISET SIDOSRYHMÄT

Kehitysohjelmaa toteutetaan yhteistyössä kaupungin eri yksiköiden kanssa. Maanomistajien ja muiden ulkopuolisten sidosryhmien rooli on myös merkittävä. Sidosryhmäanalyysia tehdään systemaattisesti koko ohjelman ajan. Vastuu sidosryhmien tunnistamisesta ja toimenpidesuunnitelmien päivityksestä on viestinnän vastuuhenkilöllä yhdessä ohjelmajohtajan kanssa. Sidosryhmät on kuvattu alla olevassa taulukossa:

Sidosryhmä	Roolin kuvaus (ohjelman onnistumisen kannalta)	Toimenpiteet sidosryhmän huomioimiseksi tai osallistamiseksi	Vastuu
Päätöksentekijät	Sujuvan poliittisen päätöksenteon varmistaminen ohjelmaa ja ohjelman sujuvaa etenemistä sivuavissa asioissa	Säännöllinen raportointi kaupunginhallitukselle, esitelyt lautakunnille ja valtuustoryhmille pyydettyinä	Ohjelman omistaja, ohjelmajohtaja
Palvelualueet	Ohjelman sujuvan valmistelun, päätöksenteon ja toimeenpanon varmistaminen kaupungin organisaatiossa	Hankkeen ohjausryhmässä palvelualuejohto Aktiivinen yhteistyö linjaorganisaation tasolla	Ohjelman omistaja, ohjelmajohtaja, hankekehitysjohtaja
Kaupunkikonserni	Ohjelman sujuvan valmistelun, päätöksenteon ja toimeenpanon varmistaminen kaupungin organisaatiossa	Systemaattinen viestintä kaupunkikonsernin avaintoimijoille	Ohjelman omistaja, ohjelmajohtaja, hankekehitysjohtaja
Raitiotien kehitysohjelma	Raitiotien suunnitelmat, toteutus ja käyttö sisältävät merkittäviä rajapintoja Hiedanrannan kehittämiseen	Säännöllinen vuorovaikutus, tiedonvaihto suunnitelmista sekä eri intressiryhmien tavoitteiden yhteensovitus	Ohjelmajohtaja, hankekehitysjohtaja
Vaitinaron liittymän suunnitteluorganisaatio / Väylävirasto	Vaitinaron liittymän suunnitelmat, toteutus ja käyttö sisältävät merkittäviä rajapintoja Hiedanrannan kehittämiseen	Säännöllinen vuorovaikutus, tiedonvaihto suunnitelmista sekä eri intressiryhmien tavoitteiden yhteensovitus	Kaupunkiympäristön palvelualue, ohjelmajohtaja, hankekehitysjohtaja
Hiedanrannan Kehitys Oy	Merkittävä maanomistaja ohjelma-alueella, joka yhteistyösopimuksen perusteella on sitoutunut edistämään useita ohjelman kannalta keskeisiä tavoitteita	Säännöllinen vuorovaikutus, tiedonvaihto suunnitelmista sekä eri intressiryhmien tavoitteiden yhteensovitus	Ohjelmajohtaja, hankekehitysjohtaja, Kitia, asemakaavoitus
Lielahden maanomistajat	Omistavat yleissuunnitelma-alueella maata, jonka kehittäminen yleissuunnitelman mukaiseen käyttötarkoitukseen edistää ohjelman tavoitteita	Vuorovaikutus kiinteistönomistajien kanssa ja alueen kehittämisen edistäminen	Ohjelmajohtaja, hankekehitysjohtaja, Kitia, asemakaavoitus

Lielahden ja Hiedanrannan yritykset	Aluekeskuksen palveluiden ja työpaikkojen tarjoaminen alueella	Vuorovaikutus yritysten kanssa ja palveluiden tarjonnan edistäminen	Ohjelmajohtaja, hankekehitysjohtaja
Kasvatuksen, koulutuksen, kulttuuri- ja vapaa-ajan, sote-palveluiden sekä turvallisuuden ja pelastuspalveluiden tuottajat	Elinvoimaisten palveluiden ja harrastusmahdollisuuksien tarjoaminen	Vuorovaikutus toimijoiden kanssa ja palveluiden tarjonnan edistäminen	Ohjausryhmä, ohjelmajohtaja, hankekehitysjohtaja
Tutkimuksen, kehittämisen, tuotekehityksen yritykset ja organisaatiot sekä näiden rahoittajatahot	Älykkään ja kestäväen kaupunkiympäristön suunnittelu, rakentamisen ja käytön osaaminen ja kehittäminen	Vuorovaikutus ja alueen kehitystavoitteiden edistäminen, alustamaisen kehitystoiminnan mahdollistaminen	Ohjausryhmä, ohjelmajohtaja, hankekehitysjohtaja
Kunnallistekniikan, tieto- ja energiaverkkojen, kaupunkipalveluiden, energiatuotannon yms. aluetason palveluiden tuottajat ja kehittäjät	Älykkään ja kestäväen kaupunkiympäristön suunnittelu, rakentamisen ja käytön osaaminen ja kehittäminen	Vuorovaikutus ja kehityshankkeiden edistäminen	Ohjausryhmä, ohjelmajohtaja, hankekehitysjohtaja
Rahoituslaitokset, kiinteistönomistajat	Mahdollistavat Hiedanrannan kehittymisen tavoitteiden mukaisesti rahoitusinstrumenteilla sekä rakennus ja kehityshankeinvestoinneilla.	Uskottavan kehitysnäkymän luominen	Ohjausryhmä, ohjelmajohtaja, hankekehitysjohtaja
Asukasyhdistykset, yrittäjäyhdistykset, kansalaisopistot, harrastejärjestöt, alueen asukkaat ja toimijat	Osallistuvat yhteistyö- sekä tuotekehityshankkeisiin, tuovat osallistamiseen asiantuntemusta, toimivat ruohonjuuritasolla ja kehittävät uusia toimintamuotoja.	Osallistaminen mm. asema-kaavoitustyössä, palveluiden suunnittelussa sekä alueelle kehittyvässä käytännön toiminnassa	Ohjelmajohtaja, hankekehitysjohtaja, asemakaavoitus
Taide- ja kulttuuritoimijat	Osallistuvat yhteistyö- sekä tuotekehityshankkeisiin ja tuovat kulttuurisisältöihin asiantuntemusta, omaleimaista positiivista identiteettiä ja lisäävät alueen vetovoimaa.	Mahdollisuudet taiteen ja kulttuurin tuomiseen alueelle, taideohjelma	Ohjelmajohtaja, hankekehitysjohtaja, asemakaavoitus, sivistys- ja kulttuuri
Lupaviranomaiset	Määrittelevät tehtäviensä mukaisesti toteuttamiseen liittyvät vaatimukset ja veloitteet myös kokeilua ja kehittämistä koskevissa hankkeissa	Varmistetaan viranomaisille riittävä taustainformaatio päätöksenteon pohjaksi	Ohjelmajohtaja, hankekehitysjohtaja
Tiedotusvälineet	Välittävät tietoa Hiedanrannan kehittymisestä ja siellä toteutetuista ratkaisuista kansallisesti ja kansainvälisesti. Lisäävät alueen tunnettuutta ja kasvattavat sen houkuttelevuutta.	Suunnitellaan tiedottaminen ja siihen liittyvät menettelyt	Ohjelmajohtaja, hankekehitysjohtaja

4 OHJELMAN HYÖTYTAVOITTEET JA VAIKUTUKSET SEKÄ NIIHIN LIITTYVÄT MITTARIT

Hiedanrannan kaupunginosan toteuttaminen jatkuu arviolta 2050-luvulle. Hiedanrannan kehitysohjelman ohjelmakausi on arvioitu päättyvän vuonna 2029, jolloin kaupungin osan ensimmäiset korttelit ovat valmistuneet sekä kestävä ja älykkään kaupungistumisen ensimmäiset ratkaisut ovat jo toiminnassa. Kaikkia Hiedanrannan kaupunginosan älykkyyden ja kestävyuden tavoitteita ei välttämättä ole vielä tässä ajassa saavutettu, mutta tällöin kaupunginosan älykkäiden ja kestävien ratkaisujen kehityksen suunnan arvioidaan jo vakiintuneen. Ohjelmakauden kesto arvioidaan aina ohjelmasuunnitelman päivityksen yhteydessä.

Anna-Kaisa Ikosen pormestariohjelman 2021-2025 pohjalta valmisteltu Tampereen strategia 2030 sisältää neljä painopistettä:

- Yhdenvertaiset yksilöt
- Tekevät yhteisöt
- Hiilineutraaleja tekoja
- Tulevaisuuden edelläkävijyyttä.

Lisäksi strategian toteutumista tukee läpileikkaavana painopisteenä rohkeasti uudistuva kaupunki. Hiedanrannan kehittäminen edistää vahvasti kaikkia strategian painopisteitä.

Kehitysohjelman strategisten tavoitteiden kytkeytyminen Tampereen kaupungin strategiaan ja kehitysohjelman valtuustokauden tavoitteiden kytkeytyminen koko strategiakehiköön on kuvattu kuvassa 4. Hiedanrannan kehitysohjelma osallistuu osaltaan Tampereen kaupungin omistaman Hiedanrannan Kehitys Oy:n omistajaohjaukseen. Yhtiön tavoitteisto osaltaan vastaa kehitysohjelman tavoitteistoa. Liitteiden 1-4 kaavioissa on kuvattu kytkentä strategian, hyötytavoitteiden, valtuustokauden välitavoitteiden ja mittareiden välillä sekä vuotuisten toimenpiteiden välillä.

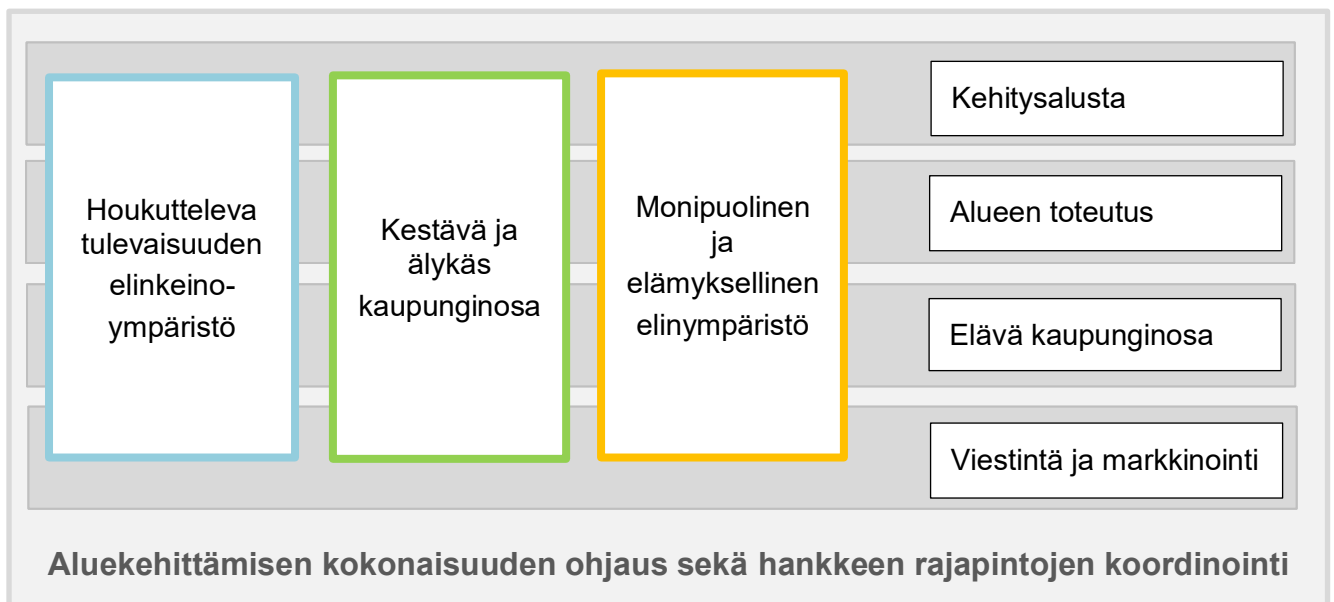
Kuva 4: Hiedanrannan kaupunginosan toteuttamisen tavoitteet osana strategista suunnittelua

5 OHJELMAN TUOTOKSET JA LAAJUUS

5.1 OHJELMAN OSA-ALUEET / TUOTOKSET JA NIIDEN HYÖDYNTÄMINEN

Hiedanrannan kehitysohjelman keskeinen tuotos on koko Hiedanrannan kehitysohjelmalueen kehittyminen ohjelmatavoitteiden mukaisesti ja tukien siten koko kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista. Tampereen kaupunki on yhtiöittänyt Hiedanrannassa omistamansa maaomaisuuden kehittämisen ja tältä osin yhtiöittämisen keskeinen tuotos on kaupungille luovutettava valmis kaupunkirakenne sekä Hiedanrannan palveluiltaan monipuolinen ja kasvava aluekeskus. Infrastruktuurin toteutuksessa älykkyyteen ja kestävyys-teen sekä kulttuurilliseen kehittämiseen tehtävät kehittämispanostukset sekä aluetasolle luotavat palvelumallit tuottavat aineetonta osaamispääomaa. Kehitysohjelman tehtävänä on varmistaa osaamisen hyödynnettävyys kaupungin muussa toiminnassa.

Hiedanrannan kehitysohjelma johtaa, koordinoi, tukee ja varmistaa, että Hiedanranta kehittyä visiona mukaisesti. Kaupunginosan kehittämistä voidaan tarkastella alla olevan kuvauksen mukaisesti:

Kuva 5: Kaupunginosan tavoitteet ja ohjelman jako osa-alueisiin.

Ohjelman tuotoksia ovat:

Kehitysalusta

Perinteisen kaupunkikehitysprosessin tueksi organisoidaan yhteistyössä kumppaneiden kanssa innovaatiotoimintaa koordinoiva ja yhteiskehittämistä tukeva kehitysalusta. Keskiössä on yhteistyö eri sidosryhmien välillä. Alustan ydintarkoitus on mahdollistaa tulevaisuuden kaupunginosan merkittävien ratkaisujen ja ratkaisumallien synnyttäminen ja testaaminen konkreettisessa kaupunkikehittämisessä. Kehitysalustatyö fokusoidaan merkittävää muutosta hakeviin yhteistyöhankkeisiin.

Alueen toteutus

Hiedanrannan toteutuksen lähtökohtana ovat kehitysohjelman tavoitteet sekä kehitysalustan tulokset ja toimialan osaamispotentiali. Hankkeessa toteutetaan kokonaista uutta

kaupunginosaa ja samalla osin uudistetaan kaupunkikehittämisen toimintamalleja. Kaupunkikehittäminen on syy-seuraus-suhteinen niin laaja kokonaisuus, että muutosten hallinta on haastavaa. Tärkeää on tunnistaa ne valinnat, joilla syntyy kokonaisuuden kannalta mahdollisimman suuri hyöty. Ratkaisuiden valinnassa tehdään optimointia tavoitteiden toteutumisen osalta saatavan hyödyn ja tulevien asukkaiden maksukyvyn puitteissa. Tärkeää on, että panostukset älykkääseen ja kestäväan teknologiaan saadaan täysimääräisesti hyötykäyttöön. Älykkään kaupungin tavoitteena on palveluiden ekosysteemi, joka voi hyödyttää koko kaupunkiyhteisöä eli kaupunkilaisia, kaupunkioorganisaatiota, yrityksiä kuin kehittäjiäkin. Vanhan tehdasmiljöön kehittäminen alueen vetovoimaiseksi tunnusmerkiksi vaatii joustavaa ja vuorovaikutteista ratkaisuiden hakemista ennen päätöksiä lopullisista ratkaisuista.

Elävä kaupunginosa

Ihmisten, yhdistysten, yritysten ja Hiedanrannan kehitysohjelman välinen yhteistyö käytöstä poistetun tehdasalueen elävöittämiseksi aloitettiin Hiedanrannassa nimellä Väliaikainen Hiedanranta. Toimintamalli on tuonut alueelle omaleimaisen vetovoimatekijän. Tätä kulttuurista pohjaa edelleen jalostetaan vanhan tehtaan kiinteistöissä. Hiedanrannan kaavoituksen edistyessä ja varsinaisen kaupunginosan toteutuksen käynnistyessä palveluiden, asuin- ja elinympäristön sekä tapahtumien näkökulmaa tullaan laajentamaan siten, että kaupunginosan varsinaiset asukkaat, yrittäjät, yhdistykset sekä alueen palveluja käyttävät ihmiset saavat käyttöönsä kokonaisvaltaiset palvelut tarjoavan viihtyisän ja elinvoimaisen kaupunginosan. Hiedanrannan Kehitys Oy:n toteuttama kehitystyö ja sen pohjalta alueen palveluita koordinoiva Hiedanranta Oy tuovat alueen asukkaille monipuolisen palvelurakenteen.

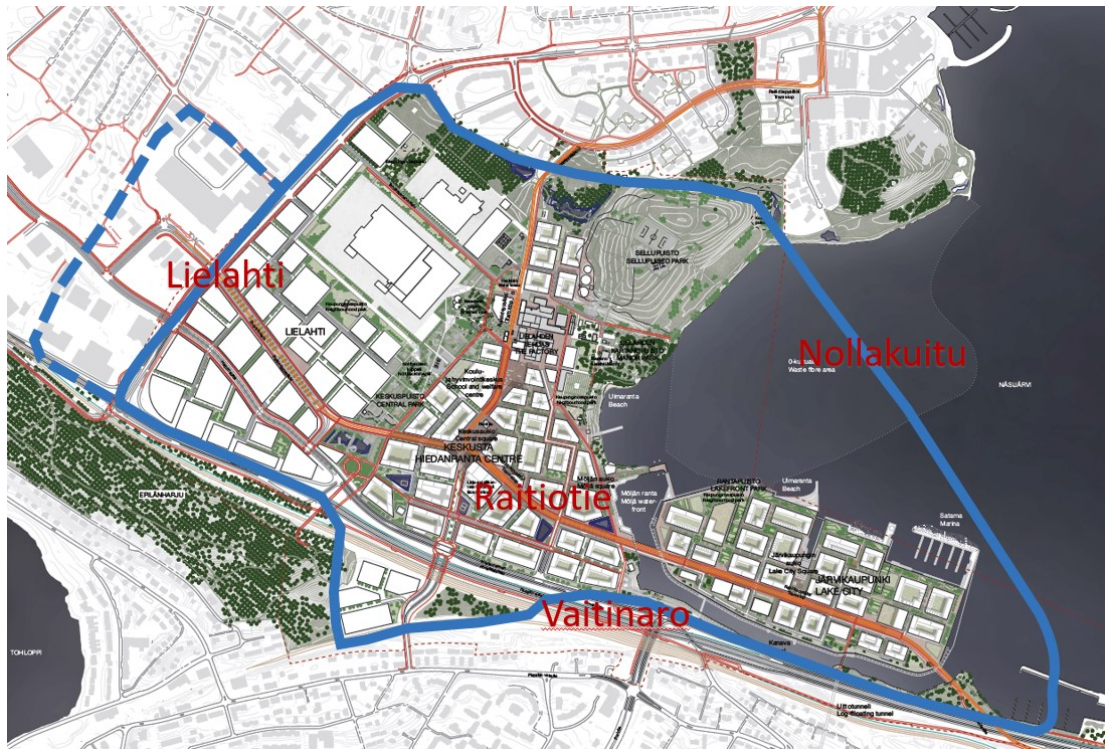
Viestintä ja markkinointi

Hiedanrantaan ja sen kehittämiseen liittyvän viestinnän ja markkinoinnin merkitys kasvaa alueen kehittämisen edistyessä. Kestävä ja älykäs kaupunginosa vaatii parasta kansallista ja kansainvälistä osaamista. Viestinnällä ja markkinoinnilla pystytään välittämään tietoa alustan kohderyhmille tavoitteista ja mahdollisuuksista. Edelleen viestintä onnistumisista lisää alueen ja sen kehittämisen vetovoimaa. Vastaavasti viestinnällä on tärkeä merkitys alueen palveluinfrastruktuurin kiinnostavuuden luomisessa sekä tehdas- ja kartanomiljöön identiteetin ja brändin kasvattamisessa. Kaupunkikehittämisessä on aina tärkeää oikea-aikainen viestintä sidosryhmille, osallistaminen ja vuorovaikutus. Viestinnällä on merkittävä rooli ohjelman tavoitteiden mukaisen yhteistyön luomisessa. Viestinnän keinoin pystytään myös selvittämään odotuksia tulevaa asuinalueetta ja aluekeskusta kohtaan.

5.2 RAJAUKSET JA YHTEYDET MUUHUN TOIMINTAAN

Ohjelmaa toteutetaan yhteistyössä kaupungin palvelualueiden, liikelaitosten ja yhtiöiden kanssa. Ohjelman tarkoituksena on johtaa, koordinoita, tukea ja varmistaa, että Hiedanranta kehittyy visionsa mukaisesti. Ohjelmaa toteutetaan sille myönnettyjen määrärahojen puitteissa sekä palveluryhmien, liikelaitosten ja yhtiöiden omien budjettien mukaisesti.

Erityisesti Älykaupunki kaupunkilaisille, Elämystalous sekä Hiilineutraaleja tekoja ovat ohjelmia, jotka liittyvät ja vaikuttavat merkittävästi Hiedanrannan ohjelmaan. Raitiotieallianssi sekä Vaitinaron liittymän suunnittelu- ja toteutusorganisaatio tulevat olemaan tärkeitä vuorovaikutustahoja. Myös Lielahden laajempi yleissuunnittelu kytkeytyy toiminnallisesti Hiedanrannan aluekeskussuunnitelmiin. Näiden ohjelmien ja hankkeiden kanssa tehdään tiivistä yhteistoimintaa.

Kuva 6: Hiedanrannan yleissuunnitelmassa on tarkastellun keskeinen ohjelma-alue. Ohjelmaan sisältyy useita rajapintoja ja siten keskeisiä yhteistyösuuntia ovat etelässä Vaitinaron liittymäalueen suunnittelu, lännessä Lielähti laajemmin sekä keskellä alueen läpi kulkeva raitiotie. Nollakuitu Näsijärven ranta on merkittävilta osiltaan ohjelma-alueella.

5.3 OLETUKSET

Hiedanrannan kaupunkirakenteelliset ratkaisut ovat perustuneet oletuksiin päätöksistä ja niiden toteutumisesta. Aivan keskeisimmistä oletuksista järvitäytön ja raitiotien toteutuminen ovat olleet merkittäviä askelia. Edelleen alueen ratkaisut perustuvat seuraaviin oletuksiin:

- Vaitinaron liikennejärjestelyitä parannetaan kehittyvän maankäytön tarpeiden vaatimassa mittakaavassa.
- Lielahden nykyisen kaupallisen alueen maankäytön mahdolliset muutokset sovitaan yhteen Hiedanrannan suunnittelun ja toteuttamisen kanssa

Jos joku taustaoletuksesta osoittautuu vääräksi, se merkitsee muutosta ohjelman ja uuden kaupunginosan tavoitteiden osalta ja tällöin näiltä osin ohjelman tavoitteet tulee tarkistaa.

5.4 RIIPPUVUUDET OHJELMAN SISÄLLÄ

Ohjelman projekteilla ja toimenpiteillä on merkittäviä riippuvuuksia toisiinsa nähden. Näitä riippuvuuksia tunnistetaan, ohjataan ja koordinoidaan ohjelman toimesta, kun etenemistä suunnitellaan tarkemmin. Operatiivinen toiminta suunnitellaan niin, että projektit ja toimenpiteet toteutetaan oikeassa järjestyksessä ohjelman tavoitteisiin nähden. Riippuvuuksilla on vaikutusta ohjelmatasoisien ja yksittäisten projektien riskien hallintaan.

6 OHJELMAN ETENEMISSUUNNITELMA JA TARVITTAVAT RESURSSIT

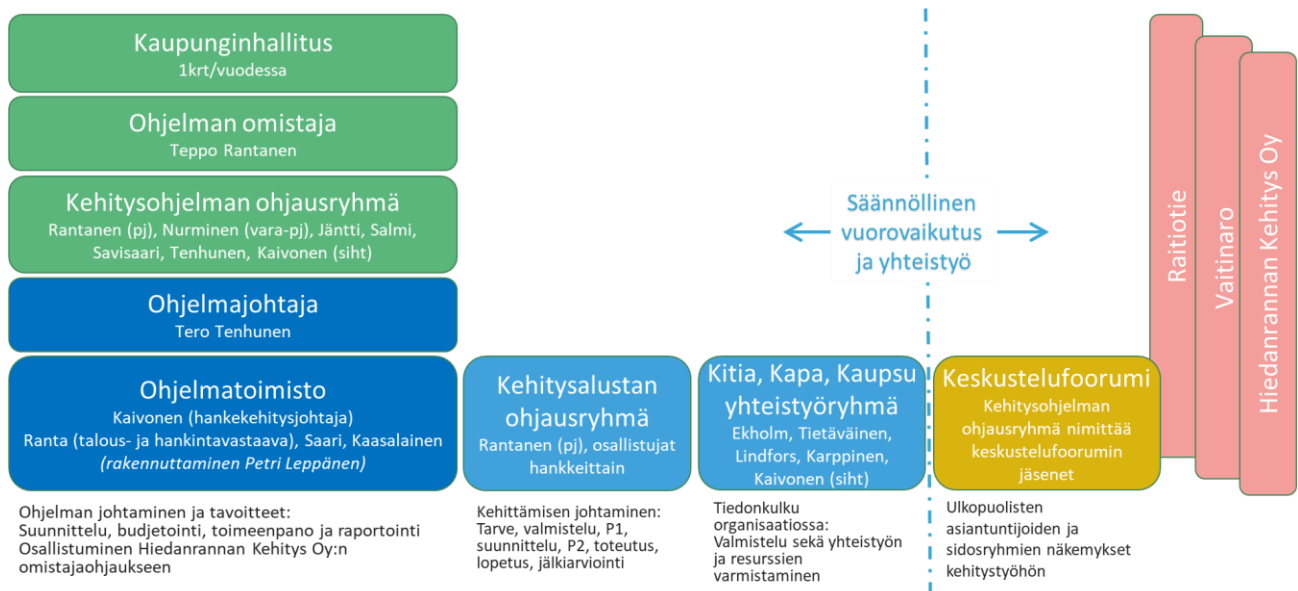
Ohjelma on käynnistetty vuonna 2015 kaupunginhallituksen päätöksellä. Ohjelman hyötytavoitteet on määritelty vuoteen 2029 ja tavoitteet valtuustokauden loppuun 2025. Edelleen kehitysohjelmalla on vuosittain määriteltävät toimenpidepainotukset.

Tampereen kaupunginvaltuusto päätti 15.4.2019 Hiedanrannan maaomaisuuden kehittämisen yhtiöittämisestä. Vuoden 2020 lopussa allekirjoitettiin kaupunginhallituksen 23.11.2020 hyväksymä Tampereen kaupungin ja Hiedanrannan Kehitys Oy:n välinen maankäytön kehittämisen yhteistyösopimus. Hiedanrannan Kehitys Oy:llä on selkeä rooli ja merkittävät resurssit Hiedanrannan kehittämisessä.

Hiedanrannan kehitysohjelman tehtävänä on vastata kehittämisohjelman tavoitteiden täyttymisestä koko ohjelma-alueen osalta. Kehitysohjelma koordinoi Hiedanrannan kehitystyötä siten, että vältetään päällekkäistä työtä, turhaa resurssien käyttöä ja osaoptimointia. Kehitysohjelma suunnittelee ja aikatauluttaa ohjelma-alueen toteuttamista yhdessä sidosryhmien kanssa. Samalla ohjelma edistää tavoitteiden mukaisia kehityshankkeita kaupungin osalta. Kehitysohjelma käyttää yhteisiä resursseja Viiden tähden keskusta-ohjelman kanssa. Ohjelman resurssit on kuvattu alla kaaviossa.

Hankkeen ohjaamista varten on nimetty kehitysohjelman ohjausryhmä, joka linjaa käytännön toimeenpanoa tavoitteiden, hyötyjen ja riskien näkökulmista. Ohjausryhmä reagoi myös toimintaympäristön muutoksiin sekä syventää yhteistyötä palvelualueiden välillä.

Kehitysohjelman tavoitteita toteuttavat toimenpiteet vaativat yhteistyötä kaupungin sisällä sekä yhteistä suunnittelua ja koordinointia eri yksiköiden välillä. Säännöllinen vuorovaikutus keskeisten yhteistyötahojen kanssa varmistaa, että organisaatiossa oleva tieto saadaan hyödynnettyä tehokkaasti ja tiedonkulku toimii. Vuorovaikutus ulkoisten yhteistyötahojen kanssa nostaa esiin kehittämisessä huomioon otettavia näkökulmia.

Kuva 7: Hiedanrannan kehitysohjelman organisointi. Ohjelman johtaminen toteutetaan kehitysohjelmat palveluryhmän yhteisin resurssein.

7 KUSTANNUKSET JA RAHOITUS

Ohjelman taloutta suunnitellaan ja raportoidaan kaupungin normaalin talouden ja toiminnan suunnittelun mukaisesti. Lisäksi Hiedanrannan kaupunginosan suunnittelun ja toteutuksen kokonaisuutta suunnitellaan osana PALM-suunnittelua sekä ohjelmatasolla kaupunginosan toteutuksen ajalle, joka kestää 2050-luvulle asti.

Ohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi tarvittaviin käyttötalous- ja investointimenoihin varaudutaan vuosittain kaupungin talousarviossa. Alla alustava kehysesitys 2023. Kyseessä on taloussuunnitelman tilannekuva 2022 talousarvion laatimishetkellä ja se täsmentyy vuosittain tarpeiden ja niiden ajoittumisen mukaan. Käyttötalouden kustannukset ja nettoinvestoinnit hyväksytään vuosittain taloussuunnitelmassa ja talousarviossa.

Hiedanranta-kehitysohjelma

Käyttötalous, toimintakate (1 000 euroa)	Muutettu TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-429	-429	-429	-429	-429
Asunto- ja kiinteistölautakunta	-300	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Yhdyskuntalautakunta	-400	-400	-400	-400	-400
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	-75	-75	-75	-75	-75
Kehitysohjelma yhteensä	-1 204	-1 904	-1 904	-1 904	-1 904

Nettoinvestoinnit (1 000 euroa)	Muutettu TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Asunto- ja kiinteistölautakunta	-19 100	-2 000	-3 500	-200	-3 000
Yhdyskuntalautakunta	-100	-800	-200	-1 200	-1 500
Kehitysohjelma yhteensä	-19 200	-2 800	-3 700	-1 400	-4 500

Yhtiöittämisen myötä käyttötaloustaloussuunnitelmien kustannuksia on voitu vähentää huomattavasti. Hanke-toimiston toimintaa hoidetaan yhteisin resurssein Viiden tähden keskusta kehitysohjelman kanssa. Muita käyttötalouteen liittyviä kustannuksia syntyy kaupungin omaisuuden omistamiseen ja ylläpitoon, asemakaavoitukseen, kehityshankkeiden rahoitukseen sekä Hiedanrannan kulttuuripalveluihin liittyen.

Merkittäviä investointivastuita on siirretty Hiedanrannan Kehitys Oy:lle. Suurin investointipainostus kehitysohjelmaan liittyen on Näsisaaren vesistöäyttö. Vesistöäyttö mahdollistaa raitiotien rakentamisen Näsisaaren ja Hiedanrannan keskustan kautta edelleen Lentävänniemen suuntaan. Kilpailutus nollakuidun nostosta Näsijärvestä käynnistyi 2022 ja hankintapäätös on tehty vuonna 2023. Kustannus ei ole aktivoitavissa, joten tämä tulee näkymään käyttötaloussuunnitelmassa toimenpiteiden ja aikataulun tarkentumisen sekä luvituksen etenemisen myötä.

8 OHJELMAN ORGANISAATIO JA VASTUUT

8.1 OHJELMA KAUPUNGIN ORGANISAATIOSSA

Ohjelman johtamisesta, tavoitteista ja raportoinnista kaupunginhallitukselle vastaa Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualueen Strateginen hankekehitys palveluryhmä. Muiden tehtävien kuten maankäytön ja yhdyskuntatekniikan suunnittelun, rakennuttamisen, taloushallinnon sekä viestinnän ja markkinoinnin osalta ohjelmalle kohdistetaan työpanoksia kaupungin eri palveluryhmistä ja tarvittaessa ulkopuolisilta toimijoilta ohjelmasuunnitelman tavoitteiden mukaisesti.

Valtuustokaudelle 2022-2025 asetettujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää laajaa yhteistyötä. Tavoitteiden saavuttamisen kannalta keskeiset toimenpiteet on käyty läpi muiden palvelualueiden sekä kehitysohjelmien kanssa ja tunnistettu ne toimenpiteet, joiden toteutumisessa vaaditaan laajemmin yhteistyötä. Hiedanrannan kehitysohjelman alustavat työpaketit 2022-2025 on nostettu Asunto- ja kiinteistölautakunnan palvelusuunnitelman 9.2.2022 liitteeksi. Koordinointia jatketaan tarvittaessa vuosisuunnittelun tasolla.

8.2 OHJELMAN OMISTAJA

Ohjelman omistaja on elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualueen johtaja.

8.3 OHJELMAN OHJAUSRYHMÄ

Ohjelman ohjausryhmänä toimii ohjelman omistajan koolle kutsuma eri palvelualueiden johtavista viranhaltijoista koostuva ryhmä.

8.4 OHJELMAJOHTAJA

Ohjelman ohjelmajohtajana toimii kehityshankkeiden palveluryhmän johtaja.

8.5 OHJELMATOIMISTO

Ohjelmajohtajan tukena toimii kehityshankkeiden palveluryhmän linjaorganisaation muodostama ohjelmatoimisto. Ohjelmatoimistolle kohdistuvaa työtä koordinoi hankekehitysjohdaja, joka toimii myös ohjelman ohjausryhmän sihteerinä.

Ohjelmatoimisto koordinoi yhteistyöryhmällä kiinteää yhteistyötä kaupunkisuunnittelun palveluryhmän, kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka palveluryhmän sekä kaupunkiympäristön palvelualueen palveluryhmän kanssa. Vastaavasti ohjelmatoimisto vastaa yhteyksistä raitiotien, Hiedanrannan Kehitys Oy:n sekä tulevan Vaitinaron suunnittelun kanssa.

8.6 OHJELMAN PROJEKTIN ORGANISAATIO

Projektien organisaation hyväksyy ohjelmajohtaja. Erityistä huomiota kiinnitetään projektin omistajan rooliin. Projektin omistajana toimii joko ohjelmajohtaja (ohjelman budjetilla toteutettavat projektit) tai omistaja tulee linjaorganisaatiosta (muihin projektisalkkuihin kuuluvat projektit).

Projekti raportoidaan ohjelman ohjausryhmälle. Merkittävimmillä projekteilla on lisäksi oma erikseen nimetty projektiryhmä. Pienemmissä projekteissa vältetään yli organisoitumista. Pääsääntönä pienemmissä projekteissa on, että ohjausryhmän tehtävän hoitaa projektin omistaja ohjelmatoimiston avulla.

8.7 OHJELMAAN LIITTYVÄT MUUT KOKOUS- JA YHTEISTYÖKÄYTÄNNÖT

Kehitysohjelmaan toiminnan tarpeiden mukaan kutsutaan koolle ja järjestetään tarvittavat yhteistyömenettelyt esimerkiksi asioiden valmisteluun, suunnitteluun ja suunnitelmien hyväksymiseen, viestintään ja vuorovaikutukseen yms. liittyen. Yhteistyön tarkoituksena on esimerkiksi valmistella suunnitelmia ja tulevia toimenpiteitä sekä yhteensovittaa Hiedanrannan kehittämiseen liittyvät asiat yksiköiden välillä sekä esimerkiksi kaupunkikonsernitason tasolla.

9 VIESTINTÄ

Hiedanrannan kehitysohjelman ja alueen kehittämisen viestinnän keskeinen tehtävä on viestiä ohjelman toiminnasta ja alueen kehittamisestä avoimesti ja tasapuolisesti kaikille sidosryhmille. Hiedanrannan Kehitys Oy omistaa merkittävän osan Hiedanrannan alueesta ja vastaa omasta viestinnästään. Yhtiön ja Tampereen kaupungin viestinnän yhteensovittaminen ja vastuunjako sekä työnjako yhtiön viestinnän kanssa on tärkeä tehtävä päällekkäisten tai ristiriitaisten viestintätoimenpiteiden välttämiseksi. Hiedanrannan Kehitys Oy tekee viestinnällään aluetta tunnetuksi paikallisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti sekä edistää Hiedanrannan positiivisen brändin kehittymistä. Viestinnällä on myös merkittävä rooli uskottavuuden ja kehittämiskumppanuuksien luomisessa. Suunnitelmallisella ja oikea-aikaisella viestinnällä välitetään yhtenäistä tietoa kaupunginosan kehittamisestä ja tulevaisuudesta. Hiedanrannan brändikuvaan tulee vähitellen vaikuttamaan myös alueen toimijoiden, kuten asuntokaupan ja palveluidentuottajien viestintä.

Aktiivinen ja monikanavainen viestintä tukee vuorovaikutusta sidosryhmien kanssa sekä edistää kaupunkilaisten osallisuutta ja alueen toimijoiden, kävijöiden ja tulevien asukkaiden yhteisöllisyyden kehittymistä. Yhteiskehittäminen sekä alustamainen toimintatapa edellyttävät avointa viestimistä osallistumisen ja yhteistyön mahdollisuuksista ja tavoista. Viestinnän tehtävänä on myös tunnistaa ja ennaltaehkäistä mahdollisia maineriskejä.

Viestintää täydentävät alueella aktiivisesti toimivien yhteisöjen, yritysten ja kaupunkilaisten tuottamat viestintäsisällöt sosiaalisessa mediassa ja muissa kanavissa. Niiden avulla tavoitetaan uusia kohderyhmiä, saadaan laajempaa näkyvyyttä ja luodaan alueelle positiivista imagoa ketteränä tekemisen, tapahtumien ja kokeilujen paikkana.

Hiedanrannan viestintä Tampereen kaupungin toimesta on monikanavaista ja viestijöitä on useita. Viestintää tehdään kehitysohjelman, maankäytönsuunnittelun, liikenteen, viheralueiden suunnittelu, teknisen rakennuttamisen, raitiotien toteuttamisen yms. näkökulmista. Kehitysohjelman tehtävä on koordinoida kaupungin laajan organisaation toteuttama viestintää siten, että se vastaa Hiedanrannan kehittämisen tavoitteita.

Viestinnän ja vuorovaikutuksen tavoitteena on, että uusi kaupunginosa koetaan yhteiseksi ja myönteiseksi osaksi Tamperetta. Jo alkuvaiheen osallistumisella ja kaupunkilaisten tekemisellä on saatu myönteistä tunnettuutta ja näkyvyyttä eri medioissa. Avoin viestintä myös vähentää negatiivista palautetta ja sen avulla pyritään ennaltaehkäisemään kaupunkisuunnitteluun liittyviä valituksia ja viivästyksiä.

Tampereen kaupungin viestinnän visuaaliset elementit pohjautuvat kaupungin graafiseen ohjeistukseen.

Sisäisen viestinnän kohderyhmiä ovat poliittiset päättäjät, kaupungin eri yksiköt sekä liikelaitokset ja tytäryhtiöt. Keskeisiä ulkoisia kohderyhmiä ovat viranomaiset, tutkimuslaitokset, kaupunkilaiset, yhdistykset, yritykset ja mediat.

Viestintää, alueen näkyvyyttä ja markkinointia voidaan seurata mittaamalla ja analysoimalla. Mittareina ovat esimerkiksi mediaseuranta, sosiaalisen median seurannan työkalut ja verkkosivujen kävijämäärät.

10 RISKIT

Kehitysohjelmalle voidaan tunnistaa ainakin aikatauluun, ulkoiseen toimintaympäristöön, rahoituksen ja resurssien riittävyyteen, toiminnan uskottavuuteen ja teknologisiin ratkaisuihin liittyviä riskejä. Riskienhallintasuunnitelma laaditaan ja sitä päivitetään säännöllisesti kaupungin riskienhallintaohjeistuksen mukaisesti yhteistyössä riskienhallinnan asiantuntijoiden kanssa. Riskien vakavuutta ja todennäköisyyttä arvioidaan. Riskien hallinta vastuutetaan. Ohjelmassa ylläpidetään riskilokia. Ohjelman projekteille laaditaan omat riskienhallintasuunnitelmat kaupungin projektiohjeistuksen mukaisesti.

Alueen toteuttamisen keskeisimmät riskit kohdistuvat aluetta palvelevien liikennejärjestelmäinvestointien toteutumiseen, tehdasalueen maaperän puhdistamiseen, alueella olevaan vanhaan tekniseen verkostoon, vesialueiden täyttämisen toteutukseen ja luvituksiin sekä järvessä olevan ns. nollakuidun käsittelyyn ja siihen liittyviin luvituksiin. Riskejä hallitaan perusteellisilla selvityksillä ja huolellisella suunnittelulla.

Arvokkaaksi tunnistetun alueen huonokuntoisen vanhan rakennuskannan uuteen käyttöön liittyy epävarmuuksia. Mikäli vanhan rakennuskannan käyttöön ei löydetä taloudellisesti toimivaa ratkaisua, jolloin investointi jää toteutumatta tai viivästyy merkittävästi. Vanhojen rakennusten korjaukseen ja uudiskäyttöön etsitäänkin uusia teknisiä ja taloudellisia ratkaisuja. Riskejä hallitaan perusteellisilla selvityksillä, hyvällä vuorovaikutuksella kiinteistönomistajan kanssa ja huolellisella uudis- ja vanhan rakenteen sovittavalla suunnittelulla.

Yleiset suhdannevaihtelut vaikuttavat merkittävästi rakentamisen määrään kaupungissa. Suunnittelussa varaudutaan suhdannevaihteluiden vaikutuksiin toteutusaikatauluun esimerkiksi tutkimalla vaihtoehtoisia aikataulullisia etenemisjärjestyksiä.

Joidenkin toimenpiteiden toteutus edellyttää erilaisia lupamenettelyitä, jotka voivat aiheuttaa aikatauluriskiä. Myös kaavoihin liittyy valitusriskejä, joiden takia aikataulu voi venyä. Keskeisenä keinona riskin pienentämiseksi on tiivis vuorovaikutus ja viestintä eri tahojen kanssa.

Keskeisiä maineriskien hallintakeinoja on viestinnän, tavoitteiden ja käytännön toiminnan välinen tasapaino. Kaikkea tavoiteltavaa teknologiaa ei ole olemassa. Uusien teknologioiden käyttöönotto tuottaa hyvin usein suuria haasteita. Kehitysohjelman viestinnässä tulee valita lupaukset, joista ohjelma pystyy pitämään kiinni.

11 OHJELMAJOHTAMISEN KÄYTÄNNÖT

11.1 RAPORTOINTI JA OHJAUS

Ohjelman omistaja raportoi säännöllisesti kaupunginhallitukselle ohjelman etenemisestä. Hiedanrannan Kehitys Oy raportoi toiminnastaan yhtiön omistavalle Tampereen kaupungille. Ohjelmaan kuuluvien projektien ohjaus ja raportointi tapahtuu Tampereen kaupungin projektiohjeiden mukaan.

11.2 MUUTOSTEN HALLINTA

Merkittävät muutokset ohjelmasuunnitelmaan viedään ohjelman ohjausryhmän esityksestä kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi. Muutoksia ohjelmasuunnitelmaan saattaa aiheuttaa kaupunkistrategiassa, oletuksissa ja muissa lähtökohdissa tapahtuvat muutokset. Niillä voi olla vaikutusta ohjelman laajuuteen ja sisältöön. Jos ohjelman aikatauluun tulee muista syistä poikkeamia, ne huomioidaan päivitettävässä etenemissuunnitelmassa.

11.3 LAADUNVARMISTUS

Laadunvarmistus tapahtuu Tampereen kaupungin laatukäytäntöjen mukaisesti.

Laadunhallintasuunnitelma laaditaan tarvittaessa ennen projektien käynnistämistä ja kuvataan projektisuunnitelmissa. Laadunhallinnan suunnitelmat ovat osa riskienhallintasuunnitelmaa. Toiminnassa noudatetaan alan standardeja ja normeja sekä organisaation käytäntöjä.

12 MUUTOKSEN JOHTAMINEN JA HYÖTYJEN VARMISTAMINEN

Ohjelman johtaminen on organisoitu siten, että se mahdollistaa hyvän ja sujuvan tiedonkulun palvelualueiden ja ohjelmien välillä. Muutosviestinnän suuntaamisessa on iso vastuu ohjelman ohjausryhmällä yhdessä ja siihen kuuluvilla henkilöillä omilla tahoillaan. Hyvän ja oikea-aikaisen viestinnän varmistamiseksi viestinnän käytännöt sovitaan yhdessä ohjelman keskeisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

Ohjelmassa testataan systemaattisesti uusia älykkään ja kestäväen kaupunkirakenteen ratkaisuja. Ratkaisut testataan käytännössä kehitysalustana toimivassa Hiedanrannassa. Uudet opit ja kokemukset raportoidaan ohjelman johtoryhmässä, kehitysalustan ohjausryhmässä sekä yhteistyöryhmässä. Onnistumiset voidaan näin siirtää käytännöiksi kehitysohjelmien ja/tai palvelualueiden toimintaan.

Kaupunkirakenteessa ja kaupunkikehittämisessä tavoitteet voivat myös olla ristiriitaisia. Havaittujen ristiriitatilanteiden yhteydessä tehtyjen valintojen perusteita ja seurauksia on myös hyvä tarkastella objektiivisesti eri näkökulmista. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi case-tarkasteluja valinnoilla saavutetuista ja toisaalta menetetyistä hyödyistä. Tällaiset tarkastelut luovat myös monia osaamisaloja yhdistävää oppia tulevaan kaupunkikehittämiseen.

13 OHJELMAN ULKOISET RIIPPUVUUDET JA YHTEYDET

Hiedanrannan kehitysohjelman tavoitteena on mahdollistaa iso muutos kaupunkikehittämisessä. Kysymys on paitsi kaupungin sisäisestä muutoksesta niin ennen kaikkea suurista muutoksista kaupunkiorganisaation ulkopuolisessa toimintaympäristössä. Sisäisten muutosten vaikuttavuuden varmistaminen edellyttää niin kaupungin johdon sitoutumista kuin ohjelman saumatonta yhteistyötä kaikkien palvelualueiden kanssa. Useat kaupungin organisaation ulkopuoliset päätökset vaikuttavat toteutuvaan lopputulokseen.

Hiedanrantaan vaikuttavia ohjelman ja myös kaupungin organisaation ulkopuolella tehtäviä merkittäviä päätöksiä ja valintoja tehdään eri suunnissa. Näitä ovat esimerkiksi päätökset väyläinvestoinneista, kehittämisestä, rakennushankkeista tai vaikka päätökset kilpailutuksiin osallistumisesta. Kehitysohjelmalla on mahdollisuus vaikuttaa myös sen ulkopuolella tehtäviin päätöksiin. Aktiivinen valmistelu ja oikean tiedon tuottaminen on tärkeää. Monimutkaisiin tarjous- tai valmisteluriskiä sisältäviin hankkeisiin liittyen huolellinen lähtötietojen tuottaminen sekä kaupungin vakaa ja luottamusta lisäävä toiminta parantavat edellytystä hankkeiden toteutumiseen.

Tärkeää ovat myös on toimivat yhteydet yritysmaailmaan, opetus- ja tutkimuslaitoksiin ja muihin keskeisiin sidosryhmiin. Ohjelman menestymistä edistävät myös toimivat kansalliset ja kansainväliset suhteet ja yhteydet.

Liite 1 Hiedanrannan kehitysohjelman valtuustokauden tavoitteet

TAMPEREEN KAUPUNKI

Liite 2 Hiedanrannan kehitysohjelman valtuustokauden toimenpiteet

<p>Tavoitteet valtuustokauden 2025 loppuun mennessä ”välitavoitteet”</p>	<p>Luodaan uutta osaamista ja kaupunkirakentamisen toimintamalleja, joita voidaan hyödyntää koko kaupungin kehittämisessä.</p>	<p>Yhteensovivetaan raitiotien, Hiedanrannan kevyen liikenteen yhteyksien sekä Vaitinaron liittymän toteutusta siten, että alueen kehittämiseen luodaan kestävä perusta.</p>	<p>Toteutetaan Näisisaari, vähennetään nollakuidun haittavaikutuksia ja edistetään vesialueiden virkistyskäytön mahdollisuuksia.</p>	<p>Lielahden vaihteittainen kehittäminen osaksi uudistuvaa kaupunginosaa on käynnistynyt ja kehittää koko alueen asemaa seudullisena keskuksena.</p>	<p>Julkiset ja yksityiset hankkeet tarjoavat monipuoliset tilat sekä palvelut ja samalla asukkaille laadukkaat edellytykset kasvaa, kehittyä ja ikääntyä.</p>	<p>Hiedanrannan kehitys Oy toimii edelläkävijänä toteutuksen Hiedanrannan vision mukaista kaupunginosa omistamilleen mailla.</p>
<p>Toimenpiteet</p> <p>Hiedanrannan asuintalohankkeiden talonrakentamisen hiilijalanjälki on selkeästi vuoden 2021 tuotantoa alempi</p> <p>Hiedanrannan kaksisuuntainen energiasuunnitelma mahdollistaa paikallisen energiantuotannon jo ensimmäisen asemakaava-alueen toteutuksessa</p> <p>Hiedanrannan koulun ja hyvinvointikeskuksen suunnittelussa hiilijalanjälki nostetaan yhdeksi keskeiseksi suunnittelun mittariksi</p> <p>Kehitystoiminta kehityshankkeineen organisoidaan selkeäksi kehitysalustaksi</p>	<p>Hiedanrannan ja Lielahden katutilat tarjoavat miellyttävät kevyenliikenteen yhteydet joukkoliikenteen pysäkeille sekä hyvän ja turvallisen asuinympäristön</p> <p>Hiedanrannan keskustan raitiotiepysäkki toimii tehokkaana liittymäliikenteen terminaalina jo raitiotien käynnistyessä</p> <p>Vaitinaron liittymän ja samalla Hiedanrannan suunnitellun laajuuden toteutus on varmistettu</p>	<p>Toteutetaan <u>Näisisaaren</u> ensimmäinen vaihe <u>luvitusaatimusten</u> mukaisesti ja luvitetaan saaren toinen vaihe</p> <p>Nollakuidun käsittelyn toimenpiteet linjataan ja hankitaan linjausten mukainen toteutus <u>luvituksiineen</u>.</p> <p>Suunnitellaan Hiedanrannan rantojen hyödyntämisen keinot ja kevyenliikenteen yhteys kaupungin keskustaan</p>	<p>Lielahden maanomistajien ja liiketoiminnan harjoittajien kanssa ylläpidetään alueen kehittämistä edistävää vuoropuhelua</p> <p>Lielahden kehitymistä edistetään Hiedanrannan yleissuunnitelman mukaisina, selkeinä kokonaisuuksina</p> <p>Lielahdessa syntyvät kehityshankkeet luovat edellytykset myös liikennejärjestelmän kehittämiseksi Lielahden alueella.</p>	<p>Hiedanrannan keskustassa edistetään seudullisten kustustapalveluiden toteuttamista ja sijoittumista raitiotien ja sen liittymäliikenteen ulottuviin</p> <p>Hiedanrannan julkisten palveluiden tarkempi määrittely ja hankeohjelmointi on tehty</p> <p>Älykkään ja kestävä kaupunkinosaan kuulu tarjooa alueen tavoitteisiin vastaavan alustan oppimisen, kulttuurin ja vapaa-ajan tarpeisiin</p> <p>Elämystalouden kehitysohjelma: <i>Laaditaan konsepti Hiedanrannan kulttuuritila -kokonaisuudesta.</i></p>	<p>Ensimmäiset asemakaavat mahdollistavat Hiedanrannan tavoitteiden mukaisen asuntotuotannon ja viheralueet</p> <p>Hiedanrannassa toteutetaan vaihteittain sekä kohtuuhintaista asuntotuotantoa että asuntoja myös erityisryhmien tarpeisiin</p> <p>Korttelitasoisilla suunnitelmissa ja sopimusrakenteilla luodaan laadukkaat yhteiskäyttötilat ja nostetaan niiden hyötykäyttöisyyttä.</p> <p>Tehtaan asemakaava-prosessi mahdollistaa tehtaan kehittämisen vetovoimaiseksi ja monipuoliseksi palveluiden keskittymäksi</p> <p>Kiinteistöjen datan kerääminen luo konkreettista hyötyä kaupungin osan asukkailla</p>	<p>Toimenpiteet valtuustokauden tavoitteiden saavuttamiseksi</p>

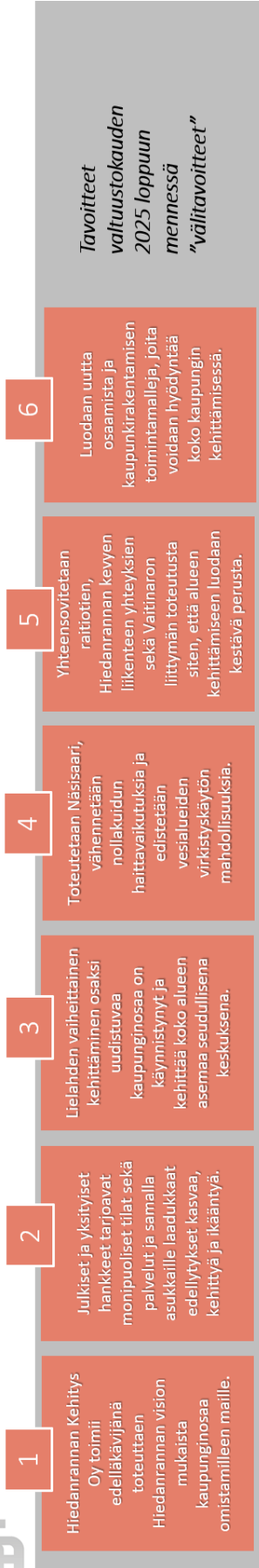
Liite 3 Hiedanrannan kehitysohjelman valtuustokauden mittarit

Tavoitteet valtuustokauden 2025 loppuun mennessä ”väilitavoitteet”	
Hiedanrannan Kehitys Oy toimii edelläkävijänä toteuttaen Hiedanrannan vision mukaista kaupunginosaa omistamilleen maille.	Luodaan uutta osaamista ja kaupunkirakentamisen toimintamalleja, joita voidaan hyödyntää koko kaupungin kehittämisessä.
Julkiset ja yksityiset hankkeet tarjoavat monipuoliset tilat sekä palvelut ja samalla asukkailla laadukkaat edellytykset kasvaa, kehittyä ja ikääntyä.	Yhteensovitetaan raitiotien, Hiedanrannan kevyen liikenteen yhteyksien sekä Vaitinaron liittymän toteutusta siten, että alueen kehittämiseen luodaan kestävä perusta.
Lielahden vaihteittainen kehittäminen osaksi uuoistuvaa kaupunginosaa on käynnistynyt ja kehittää koko alueen asemaa seudullisena keskuksena.	Näsiärentien, Näsisaaren 1. vaiheen täytöt on raitiotien vaatimassa mittakaavassa toteutettu 2022 aikana
Lielahden vaihteittainen kehittäminen osaksi uuoistuvaa kaupunginosaa on käynnistynyt ja kehittää koko alueen asemaa seudullisena keskuksena.	Näsiärentien 2. vaiheen täytöille on saatu Nollakuidun nosto Näsijärvestä ja sen käsittely on kiipailutettu vuodesta 2022 alkaen
Julkiset ja yksityiset hankkeet tarjoavat monipuoliset tilat sekä palvelut ja samalla asukkailla laadukkaat edellytykset kasvaa, kehittyä ja ikääntyä.	Enqvistinkadun uusi liittymä ja sen mahdollistama raitiotien tilapäinen vaihtoterminaali on toteutettu 2024
Hiedanrannan Kehitys Oy toimii edelläkävijänä toteuttaen Hiedanrannan vision mukaista kaupunginosaa omistamilleen maille.	Hiedanrannan asuintalohankkeiden talonrakentamisen hiilijalanjälki ensimmäisissä 2024 toteutuneissa asuintalohankkeissa on 35 % vuoden 2021 vakiotuotantoa alempi ja ratkaisuja voidaan jatkossa hyödyntää laajemmin asuntotuotannossa
Asemakaavat mahdollistavat alueelle 3700 uutta asukasta ja alueella asuu ensimmäiset Hiedanrannan asukkaat	Hiedanrannan ja Lielahden kiinteistöjä koskeva Hiedanrannan keskusta-asemakaava on vireillä
Hyvinvointikeskuksen hankeohjelma, ohjelmasuunnitelmat sekä asemakaava ovat valmistuneet tavoitteiden mukaisena	Suunnitelma Hiedanrannan julkisista palveluista valmistunut

Määrällinen tavoite, mittarit

Toimenpiteet
valtuustokauden
tavoitteiden
saavuttamiseksi

Liite 4 Talousarvioesityksen toiminnan painopisteet 2023

Painopisteet 2023

Toimenpiteet valtuustokauden tavoitteiden saavuttamiseksi

Valmistellaan Hiedanrannan kestäväin kaupunkikehittämisen kokonaisvaltaiset tavoitteet ja yhteensovitetaan ne alueen muiden tavoitteiden kanssa

Varmistetaan Hiedanrannan keskustan raitiotiepysäkin ja liittytälilienteen väliaikaisen terminaalin valmistuminen 2024

Valmistellaan nollakuidun ratkaisuehdotus

Kaupallisen keskustan asemakaavoitus käynnistetään

Pohjoiskortteleiden asemakaavaehdotus valmistellaan hyväksyttäväksi